

P.Z. br. 930

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/20-12/77
Urbroj: 50301-25/16-20-5

Zagreb, 14. svibnja 2020.

Hs**NP*140-01/20-01/01*50-20-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 15-05-2020		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
140-01/20-01/01	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-20-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o obiteljskom dodatku uz mirovinu (predlagatelj: Klub zastupnika HSU-a, SNAGA-e, nezavisnih zastupnika i Nove politike u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 140-01/20-01/01, urbroja: 65-20-03, od 17. travnja 2020. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18 i 53/20), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o obiteljskom dodatku uz mirovinu (predlagatelj: Klub zastupnika HSU-a, SNAGA-e, nezavisnih zastupnika i Nove politike u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o obiteljskom dodatku uz mirovinu (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika HSU-a, SNAGA-e, nezavisnih zastupnika i Nove politike u Hrvatskome saboru aktom od 17. travnja 2020. godine, iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona predlaže se da se udovici, odnosno udovcu koji nakon smrti osiguranika ili korisnika mirovine iz članka 22. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16 i 18/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18, 115/18 i 102/19, u daljnjem tekstu: ZOMO) kao jedini korisnik ima pravo na obiteljsku mirovinu prema članku 67. ZOMO-a ili prema općim propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ZOMO-a, uz osobnu mirovinu (prijevremenu starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, starosnu mirovinu ili invalidsku mirovinu) ostvarenu prema ZOMO-u ili prema općim propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ZOMO-a, prizna pravo na obiteljski dodatak uz osobnu mirovinu u visini 50 % od svote osobne

mirovine umrlog bračnog/izvanbračnog druga. Nadalje, predlaže se način određivanja, datum priznanja prava na obiteljski dodatak, usklađivanje prema odredbama ZOMO-a te nemogućnost korištenja obiteljskog dodatka uz obiteljsku mirovinu.

Prije svega, Vlada Republike Hrvatske naglašava kako su odredbe Prijedloga zakona u suprotnosti s temeljnim ciljem obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti, odnosno osiguranjem socijalne sigurnosti u slučaju nastalog rizika starosti, invalidnosti i smrti osiguranika ili korisnika mirovine. Također, Prijedlog zakona protivan je načelima sustava generacijske solidarnosti, odnosno načelu uzajamnosti prema kojem se uspostavlja ovisnost visine mirovine o dužini mirovinskog staža i visini ostvarenih plaća, kao i načelu solidarnosti prema kojem se osigurava donja i gornja razina prava kroz institute najniže mirovine i najviše mirovine i koje predstavlja solidarnu preraspodjelu u korist određenih skupina. Pri tome treba istaknuti da je važećim zakonskim okvirom uspostavljena znatno veća ovisnost visine mirovine o dužini mirovinskog staža i visini ostvarenih plaća tijekom radnog vijeka te odgovarajuća zaštita korisnika s niskim mirovinama putem prava na najnižu mirovinu. Mirovinski sustav sastavni je element sustava socijalne sigurnosti, kojem je osnovni cilj prevladavanje socijalnih rizika, ostvarivanje socijalne pravde i socijalne solidarnosti nužne za održanje i razvoj društva.

Vlada Republike Hrvatske također ističe kako Prijedloga zakona nije prihvatljiv, s obzirom na nužnost osiguranja dugoročne održivosti mirovinskog sustava te u odnosu na nepovoljan omjer broja osiguranika i umirovljenika, demografske pokazatelje, trend starenja stanovništva i dužinu trajanja života. Pritom Vlada Republike Hrvatske ističe da je ZOMO-om propisan „katalog“ prava za slučaj nastalog rizika koji proizlazi iz visine uplaćenih doprinosa, kako bi sustav bio dugoročno održiv. Država jamči upravo onu razinu prava i pravodobnu isplatu ostvarenih davanja koje su pokrivene doprinosima, imajući u vidu očekivano trajanje života, predvidivi broj korisnika i sl. Imajući u vidu ove parametre, zakonska regulativa u Republici Hrvatskoj je takva da se može koristiti samo jedna mirovina prema vlastitom izboru. Vlada Republike Hrvatske ističe da je socijalnu sigurnost nakon smrti bračnog/izvanbračnog druga, odnosno životnog partnera, ZOMO osigurao institutom izbora mirovine, prema kojemu ako korisnik ostvari pravo na dvije ili više mirovina iz mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti, može izabrati svoju osobnu mirovinu ili obiteljsku mirovinu kao povoljniju. Za predloženi „model obiteljskog dodatka“ potrebna je sveobuhvatna analiza te potpuno redefiniranje postojećih uvjeta za ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu, kao i korelacija između drugih prava iz mirovinskoga sustava.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ističe kako se Prijedlogom zakona u mirovinski sustav uvodi novi institut obiteljskog dodatka na mirovinu, bez jasno razrađenih kriterija i uvjeta, što se ne može prihvatiti. Naime, predlaže se ostvarivanje prava na obiteljski dodatak udovici i udovcu, a uvjet za ostvarivanje prava veže se uz pravo na obiteljsku mirovinu, odnosno uvjete propisane člankom 67. ZOMO-a i činjenicu da pravo na obiteljsku mirovinu udovica i udovac ostvaruje kao jedini korisnik. Pri tome se zanemaruje činjenica da u odnosu na druge države članice Europske unije Republika Hrvatska ima jedne od najblažih uvjeta starosne dobi za ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu, jer je u većini država članice dob za ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu veća od 50 godina života. Također, propisivanjem uvjeta da udovica i udovac imaju pravo na obiteljsku mirovinu kao jedini korisnik dovelo bi do neravnopravnog položaja u slučajevima kada pravo na obiteljsku mirovinu nakon smrti korisnika ili osiguranika koriste i drugi članovi obitelji, primjerice roditelji ili djeca.

U odnosu na navode iz obrazloženja Prijedloga zakona da se uvođenjem obiteljskog dodatka osigurava ukupno mirovinsko primanje kao odraz doprinosa umrlog bračnog/izvanbračnog druga, Vlada Republike Hrvatske ističe da je navedeno obrazloženje protivno članku 4. ZOMO-a kojim je propisano da su prava iz mirovinskog osiguranja neotuđiva osobna materijalna prava, ne mogu se prenijeti na drugoga, niti se mogu naslijediti. Uvođenje obiteljskog dodatka bi na svojevrsni način uvelo pravo nasljeđivanja u mirovinski sustav generacijske solidarnosti, što je u suprotnosti sa samom definicijom i svrhom I. mirovinskog stupa, odnosno mirovinskog sustava generacijske solidarnosti, što se ne može prihvatiti.

Vlada Republike Hrvatske naglašava da Prijedlog zakona široko zadire u postojeći mirovinski sustav na neodgovarajući način, s nejasnim učincima na druga prava iz mirovinskog osiguranja te je suprotan smislu mirovinskog sustava i mirovine kao davanja iz mirovinskog osiguranja za slučaj starosti, smanjenja ili gubitka radne sposobnosti ili smrti osiguranika ili korisnika prava, kao osiguranih rizika na temelju mirovinskog osiguranja. Prihvatanjem Prijedloga zakona narušila bi se temeljna načela solidarnosti i uzajamnosti, u korist jedne skupine korisnika osobne mirovine u odnosu na druge korisnike te na određeni način uvelo i pravo nasljeđivanja mirovine (dijela mirovine u visini od 50 %) u mirovinski sustav generacijske solidarnosti, što Vlada Republike Hrvatske smatra neprihvatljivim.

U Prijedlogu zakona u točki III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA navodi se kako je za provedbu potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu unutar razdjela Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, glave Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i to 1 milijardu kuna u 2021. godini i 1,2 milijarde u 2022. godini. Vlada Republike Hrvatske ističe da svaki prijedlog zakona mora sadržavati, uz procjenu sredstva potrebnih za provedbu istog, koja u Prijedlogu zakona nije obrazložena i prijedlog za pokrivanje povećanih rashoda proračuna, sukladno odredbi članka 15. Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/08, 136/12 i 15/15). S obzirom na činjenicu smanjenja gospodarske aktivnosti u Republici Hrvatskoj uzrokovane krizom vezanom uz epidemiju koronavirusom COVID-19 te s obzirom da nije poznato koliko će trajati epidemija, a time i posebne okolnosti, od iznimne je važnosti sačuvati održivost javnih financija. Stoga, uzimajući u obzir značajni fiskalni učinak primjene Prijedloga zakona, isti nije moguće prihvatiti.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Josipa Aladrovića, ministra rada i mirovinskoga sustava, Majdu Burić i Dragana Jelića, državne tajnike u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, te Melitu Čičak, pomoćnicu ministra rada i mirovinskoga sustava.

PREDSTJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković